

Inspectie van het Onderwijs
*Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap*

RAPPORT VAN BEVINDINGEN ONDERZOEK IN HET KADER VAN VOOR- EN VROEGSCHOOLSE EDUCATIE

**R.K. basisschool De Schalm
peuterspeelzaal Het Beertje**

Plaats : Steyl
BRIN nummer : 03VH|C1
LRKP nummer : 415637351
Onderzoeksnummer : 287641
Datum onderzoek : 7 maart 2016 (03VH|C1) en 7 maart 2016
(415637351)
Datum vaststelling : 7 april 2016

INHOUDSOPGAVE

1	INLEIDING	5
2	BEVINDINGEN	7
3	CONCLUSIE	13
	BIJLAGE 1 OORDELEN	15

1 INLEIDING

Op 7 maart 2016 heeft de inspectie peuterspeelzaal Het Beertje en basisschool De Schalm onderzocht. Het onderzoek is gedaan vanwege het toezicht van de Inspectie van het Onderwijs op de kwaliteit van de voor- en vroegschoolse educatie (vve). De inspectie monitort in 2013 en 2015 de kwaliteit van vve in de 37 grote gemeenten (G37). Vve is bedoeld voor jonge kinderen die onvoldoende zijn toegerust voor een soepele instroom in groep 3 van het basisonderwijs, waardoor ze grote kans lopen om achterop te raken.

Tijdens het onderzoek heeft de inspectie de kwaliteit van de voor- en vroegschoolse educatie beoordeeld met een set indicatoren, waarmee zij overeenkomstig de Wet op het Onderwijstoezicht (WOT) kan beoordelen of de vve-locaties op belangrijke onderdelen vve van voldoende kwaliteit biedt. Deze indicatoren hebben betrekking op:

- De voorwaarden voor vve.
- De ouders.
- De kwaliteit van de educatie:
 - Het vve-programma, zoals dat wordt aangeboden.
 - Het pedagogisch klimaat.
 - Het educatief handelen.
- De ontwikkeling, zorg en begeleiding.
- De kwaliteitszorg.
- De doorgaande lijn tussen de voor- en vroegschool.
- De resultaten van vve.

Onderzoeksopzet

Het onderzoek bestond uit de volgende activiteiten:

- Analyse van de door de locatie ingevulde digitale vragenlijst.
- Analyse van documenten en gegevens over de locatie die de inspectie voorafgaand aan het onderzoek heeft opgevraagd.
- Vve-locatiebezoek, waarbij:
 - documenten, handelingsplannen en groepsplannen zijn bestudeerd;
 - enkele groepsbezoeken zijn uitgevoerd. Deze vve-bezoeken vonden plaats in de peutergroep en de beide kleutergroepen;
 - gesprekken met de directie, ouders, pedagogisch medewerkers en leerkrachten, zorgcoördinator en de intern begeleider en een vertegenwoordiging van de houder en het bestuur zijn gevoerd.

Toezichtkader

De inspectie heeft zich bij haar onderzoek onder andere gebaseerd op het Toezichtkader vve 2010. Dit document is te vinden op www.onderwijsinspectie.nl.

Opbouw rapport

In hoofdstuk 2 van dit rapport beschrijft de inspectie de bevindingen die uit haar onderzoek naar voren zijn gekomen. Bij de geconstateerde verbeterpunten is tevens een onderbouwing opgenomen. In hoofdstuk 3 volgt de conclusie. Bijlage 1 van dit rapport bevat een overzicht van de bij dit onderzoek gebruikte indicatoren en de bevindingen van de inspectie daarover.

2 BEVINDINGEN

Uit het overzicht in bijlage 1 valt op te maken dat de kwaliteit van de voor- en vroegschoolse educatie op de meeste aspecten op orde is. Zowel de peuterspeelzaal als de basisschool kunnen op onderdelen binnen meerdere aspecten laten zien dat de kwaliteit in de afgelopen periode is toegenomen. Er zijn echter ook enkele verbeterpunten geconstateerd, voornamelijk binnen de aspecten kwaliteitszorg en de doorgaande lijn.

Totaalbeeld

Peuterspeelzaal Het Beertje (in het vervolg van deze tekst: de voorschool) is gehuisvest in de vleugel van de kleutergroepen in het gebouw van basisschool De Schalm (in het vervolg van deze tekst: de vroegschool). Het gebouw staat in dorpsgemeenschap Steyl, in de gemeente Venlo.

De voorschool heeft circa 25% doelgroepeuters en de vroegschool circa 15%. Een deel van de doelgroepeuters gaan niet naar basisschool De Schalm, maar naar andere basisscholen, waaronder de islamitische basisschool in Venlo.

Sinds het vve-onderzoek door de inspectie in november 2013, is de personele bezetting van zowel de vroegschool als de voorschool grotendeels gewijzigd.

Verder valt op dat in de vroegschool, vanwege beperkte beschikbare informatie, de groepen (te) groot zijn in de onderbouw. Ondanks de inzet van een onderwijsassistent, vrijwilligers en stagiaires en het veelvuldig splitsen van de kleutergroepen, blijven ook de subgroepen (te) groot.

Als speerpunten in hun kwaliteitsverbetering hebben de voor- en vroegschool gekozen voor verbetering van ouderbetrokkenheid en de doorgaande lijn. De pedagogisch medewerkers en leerkrachten werken met de teamleider onderbouw en de vve-coach planmatig samen aan de genoemde verbeteractiviteiten. De voor- en vroegschool willen doorgaan op deze ingeslagen weg om de doorgaande lijn tussen beiden verder te versterken. Alle voorwaarden zijn aanwezig om dit ook te kunnen realiseren.

Toelichting

In eerdere rapporten van vve-onderzoeken op deze voor- en vroegschool en in het waarderingskader van vve op de website van de inspectie van het onderwijs staan uitgebreide toelichtingen op de beoordeelde aspecten en indicatoren. In onderstaande toelichting wordt volstaan met een toelichting op goede praktijken, verbeterpunten of belangwekkende ontwikkelingen.

Conditie

De GGD Limburg-Noord heeft in oktober 2015 de voorschool geïnspecteerd. Daarbij zijn ook de voorwaarden voor voorschoolse educatie positief beoordeeld. Deze oordelen zijn in dit onderzoek geïnspecteerd en overgenomen. Bij de voorschool is vastgesteld dat de relevante voorwaarden voor voorschoolse educatie ook aanwezig zijn, met uitzondering van de leerkracht-kind ratio. Ook na de eerder genoemde splitsing van de kleutergroepen, zijn de subgroepen met circa 20 kleuters groter dan de overheid voor doelgroepkinderen wenselijk acht. De voorschool merkt hier echter op dat desondanks de leerresultaten naar verwachting zijn.

Ouders

Het ouderbeleid op zowel de voor- als de voorschool kent enkele sterke punten. Zo is de informatiebrief van de voorschool over de inhoud en werkwijze van voorschoolse educatie voor nieuwe ouders een voorbeeld voor anderen. Om ouders te stimuleren om ook thuis met ontwikkelingsgerichte activiteiten bezig te zijn, krijgen de ouders van de voorschool per thema een brief met de liedjes, woorden en suggesties voor gezamenlijke activiteiten. De voorschool informeert de ouders digitaal. Deze informatie kan nog aangevuld worden met de woorden die centraal staan in het thema. De voorschool nodigt nadrukkelijk ouders van geïndiceerde ouders enkele malen per jaar uit om een ochtend mee te draaien in de groep, zodat ze kunnen zien wat voorschoolse educatie voor hun kind in de praktijk betekent en wat ze daarvan mee kunnen nemen voor thuis.

De ouders met wie is gesproken zijn tevreden over de wijze waarop ze geïnformeerd worden door de voor- en de voorschool over de ontwikkeling van hun kind. De pedagogisch medewerkers en leerkrachten zijn volgens hun goed bereikbaar, luisteren goed naar de ouders en hebben goed zicht op hoe de kinderen zich ontwikkelen.

In de voorschool is het ouderbeleid sterk in ontwikkeling. Het behoort tot een speerpunt van de gehele basisschool. De visie op ouderbetrokkenheid is klaar, maar moet nu verder uitgewerkt worden in doelen en activiteiten. Dat proces is nog gaande. De samenwerking met de voorschool inzake de visie op en uitwerking van het ouderbeleid kan daarbij ook nog versterkt worden.

Kwaliteit van de uitvoering van vve

De voor- en de voorschool werken met de programma's Startblokken en Basisontwikkeling. Dit gebeurt op basis van doelgerichte plannings, mede gebaseerd op onderliggende ontwikkelingslijnen met concrete tussendoelen van het SLO. In het bijzonder de voorschool laat hier een kwaliteitsgroei zien ten opzichte van het onderzoek in 2013.

Op pedagogisch gebied laten de voor- en de vroegschool een goede kwaliteit zien. Het is niet alleen een ondersteunende en warme omgeving waarin de kinderen zich kunnen ontwikkelen. Vanuit het principe van werken met de zone van nabije ontwikkeling worden de kinderen ook 'verleid' om de activiteiten op een iets moeilijker niveau uit te voeren. In het dagelijks handelen bevorderen de pedagogisch medewerkers en leerkrachten de zelfstandigheid van de kinderen, passend bij hun niveau. De inrichting van de ruimten helpt daarbij. Aan de hand van pictogrammen weten de kinderen goed de weg te vinden in de spelmaterialen en opbergkasten. De lokalen hebben aantrekkelijke speel- en werkhoeken. De gang wordt ook betrokken bij het tentoonstellen van de werkjes in het kader van het actuele thema 'kunst'.

Omdat taalontwikkeling een belangrijke voorwaarde is voor een goede start van het aanvankelijk leerproces vanaf groep 3, is het aan te bevelen om in het onderling overleg van pedagogisch medewerkers en leerkrachten daar nog wel meer aandacht aan te besteden. In de groepsobservaties heeft de inspectie goede voorbeelden gezien van taalstimulering bij de kinderen, maar ook wel enige gemiste kansen. Het is wenselijk om bewust bezig te zijn met het taalbad, waarin de kinderen continu in ondergedompeld zouden moeten worden.

Ontwikkeling, begeleiding en zorg

Binnen dit aspect laat de voorschool grote stappen voorwaarts zien. Aan de hand van een gestructureerd peuterobservatiesysteem, op twee momenten een peutertoets en tussentijdse observaties, weten de pedagogisch medewerkers hoe de kinderen zich ontwikkelen. Datzelfde geldt ook voor de leerkrachten, op basis van een nieuw kleutervolgsysteem en op drie momenten kleutertoetsen. De pedagogisch medewerkers overleggen elke zes weken met medewerkers van JGZ over de ontwikkeling van peuters, waarover zij of ouders vragen of zorgen over de ontwikkeling hebben. Vanuit deze gesprekken worden zonodig externe zorgverleners ingeschakeld. De pedagogisch medewerkers blijven op de hoogte van de werkzaamheden van de externe zorgverleners en sluiten daarbij zo mogelijk aan in hun dagelijks handelen. Ook hebben zij met ouders overleg over het traject. De vroegschool heeft zelf meer mogelijkheden en expertise voor hulp bij ontwikkelingsvertraging of achterstand. Door middel van afstemming in de groep, handelingsplannen bij bijvoorbeeld een moeizame taalontwikkeling of hgp-d-plannen bij meer complexe ontwikkelingsproblematiek, krijgen ook de kleuters passende hulp. De ouders met wie is gesproken en ervaring hebben met zorg en begeleiding, zijn tevreden over de aanpak en communicatie van de pedagogisch medewerkers en leerkrachten.

Kwaliteitszorg

In de kwaliteitszorg hebben de voor- en vroegschool de handen ineen geslagen in de aanpak van relevante verbeteractiviteiten. Onlangs is het 'plan van aanpak op basis van het inspectiekader vve' vastgesteld; de geplande activiteiten waren echter al gestart.

Op enkele onderdelen is echter nog verbetering gewenst. Het gaat dan met name om de zelfevaluatie van de kwaliteit en van de resultaten. In de voorschool is afgelopen jaar weliswaar een onderzoek van een extern bureau geweest, in het kader van de bestuursafspraken die de gemeente Venlo met het ministerie van OCW heeft gemaakt. Daarmee is de kwaliteit van het proces van voorschoolse educatie in beeld gebracht, aan de hand van de indicatoren die de inspectie gebruikt. Dit onderzoek was echter extern geïnitieerd. Stichting Spring, waartoe de voorschool behoort, heeft op dit moment nog geen eigen systeem van kwaliteitsmeting. Ook niet voor het in beeld brengen van de ontwikkelingsresultaten van de peuters: hebben in het bijzonder de doelgroeppeuters genoeg geleerd in de peuterperiode?

De vroegschool heeft tot op heden de voorschoolse educatie niet als specifiek onderdeel in de kwaliteitszorg beschouwd. Er zijn daarom nog geen eigen oordelen of de school in dit kader de goede dingen ook goed doet. De leerresultaten van de kleuters worden nauwgezet gevolgd. Op groepsniveau worden analyses gemaakt en wordt gezocht naar mogelijke verklaringen bij tegenvallende prestaties.

Zowel de voor- als vroegschool moeten nog nadenken over de wijze waarop ze zelf in beeld willen gaan brengen of voor- en voorschoolse educatie bij de doelgroepkinderen tot de gewenste resultaten leidt en of de uitvoering voldoet aan een eigen kwaliteitsnorm.

Doorgaande lijn

Sinds de wijzigingen in de bezetting van het personeel in de voor- en vroegschool is de doorgaande lijn in de werkwijzen van de voor- en vroegschool groeiende. De teamleider onderbouw en de vve-coach zorgen voor de coördinatie van activiteiten. De warme overdracht van kindgegevens van doelgroep- en zorgkinderen is gewaarborgd. Er is afgesproken dat ten minste één thema op jaarbasis gezamenlijk wordt uitgevoerd. Dit is dit jaar het actuele thema 'kunst'. De inhoud, aanpak en activiteiten van dit thema zijn op elkaar afgestemd en de samenwerking verloopt zo goed, dat het als voorbeeld kan dienen voor een groot deel van de komende thema's.

Er is ook een aantal punten in de doorgaande lijn dat nog verbeterd kan worden. Rondom het vergroten van de ouderbetrokkenheid is al eerder geschreven dat dit een speerpunt van de voor- en vroegschool is, maar om nog meer uitwerking

vraagt. Ook de afstemming tussen de voor- en vroegschool op het gebied van het pedagogisch en educatief handelen en de begeleiding en zorg, moet nog verbeterd worden.

Opbrengsten

De vroegschool behaalt de gemeentelijke norm, maar zegt niet op de hoogte te zijn van het bestaan van deze norm. Tijdens dit onderzoek is daarom pas voor het eerst gekeken naar de leerresultaten van de doelgroepkleuters. 80% Doelgroepkleuters die minimaal een niveau zijn gestegen gedurende de kleuterperiode wordt gehaald.

Het percentage kleuters met een verlengde periode blijft binnen de kritische grens.

Voor de voorscholen heeft de gemeente Venlo geen resultaatafspraken gemaakt. Daarom kan de inspectie bij de voorschool hiervoor geen waardering geven.

3 CONCLUSIE

De Inspectie van het Onderwijs constateert dat de kwaliteit van de voor- en vroegschoolse educatie op peuterspeelzaal Het Beertje en basisschool De Schalm grotendeels op orde is. Uit het onderzoek is gebleken dat de vve-locatie op die gebieden weinig verbeterpunten kent.

Reactie van bestuur en houder:

Dit rapport beschrijft de oordelen van de inspectie over de kwaliteit van het onderwijs op peuterspeelzaal Het Beertje en basisschool De Schalm. Hieronder geven het bestuur en de houder hun reactie:

Op 7 maart jongstleden heeft u een inspectiebezoek afgelegd aan de VVE locatie van b.s. de Schalm en peuterspeelzaal 't Beertje. Zowel de voor- als vroegschool heeft uw bezoek als een waardevolle dag ervaren; de feedback werd herkend en uw meedenken als inspirerend ervaren. Het uiteindelijke oordeel is een mooie waardering voor al het verrichtte werk. De werkpunten zijn herkenbaar en al opgenomen in de actieplannen. In uw rapport herkennen wij de uitgesproken bevindingen gedurende en aan het einde van de dag.

BIJLAGE 1 OORDELEN

In de onderstaande tabellen vermeldt de inspectie welke indicatoren in dit onderzoek zijn betrokken en tot welke bevindingen het onderzoek heeft geleid. De bevindingen zijn weergegeven in de vorm van een score. De score geeft aan in welke mate de betreffende indicator gerealiseerd is.

Legenda:

1. Staat in de kinderschoenen: verbeteringen zijn dringend nodig
Deze kwalificatie geeft aan dat er écht iets verbeterd dient te worden.
2. Enigszins ontwikkeld: verbeteringen zijn wenselijk
Deze kwalificatie geeft aan dat het wenselijk is dat iets verbeterd wordt.
3. Voldoende
4. Goed ontwikkeld: een voorbeeld voor anderen
Deze kwalificatie geeft aan dat dit aspect in orde is, en wel op een zodanige manier dat andere voor- en/of vroegscholen hiervan kunnen leren.

R.K. basisschool De Schalm

Condities		1	2	3	4
A3	Pedagogisch medewerker - kind ratio ("dubbele bezetting")		•		
<i>Voldoende vve-tijd</i>					
<i>Kwaliteit pedagogisch medewerkers</i>					
A5.4	Alle beroepskrachten zijn toereikend vve-geschoold			•	

Ouders		1	2	3	4
B1	Gericht vve-ouderbeleid		•		
B2	Ouders zijn vooraf adequaat geïnformeerd			•	
B3	Intake			•	
B4	Stimuleren om thuis ontwikkelingsstimulerende activiteiten te doen			•	
B5	Participatie in vve-activiteiten in de voorschool/vroegschool			•	
B6	Informereren over de ontwikkeling van hun kind				•

Kwaliteit van de uitvoering van vve		1	2	3	4
<i>Kwaliteit van de educatie: het aangeboden programma</i>					
C1.1	Een integraal vve-programma			•	

Kwaliteit van de uitvoering van vve		1	2	3	4
C1.2	Werken met een doelgerichte planning			•	
C1.3	Het activiteitenaanbod gericht op de taalontwikkeling is voldoende dekkend en geconcretiseerd			•	
C1.4	Het aanbod klimt op in moeilijkheidsgraad en er wordt gedifferentieerd			•	
<i>Kwaliteit van de educatie: het pedagogisch klimaat</i>					
C2.1	Het pedagogisch handelen van de pedagogisch medewerkers/leerkrachten is respectvol				•
C2.2	De pedagogisch medewerkers/leerkrachten structureren en hanteren duidelijke pedagogische gedragsgrenzen				•
C2.3	De pedagogisch medewerkers/leerkrachten stimuleren de sociale vaardigheden en de persoonlijke competenties van de kinderen			•	
C2.4	De pedagogisch medewerkers/leerkrachten bevorderen de zelfstandigheid van de kinderen en tonen respect voor de autonomie van het kind				•
C2.5	De inrichting van de ruimte is aantrekkelijk, uitdagend en spel- en taal-uitlokkend				•
<i>Kwaliteit van de educatie: het educatief handelen</i>					
C3.1	Het educatief handelen van beide pedagogisch medewerkers/leerkrachten is goed op elkaar afgestemd			•	
C3.2	Er worden structureel effectieve en gerichte activiteiten voor de taalontwikkeling uitgevoerd			•	
C3.3	De pedagogisch medewerkers/leerkrachten bevorderen de interactie met en tussen kinderen			•	
C3.4	De pedagogisch medewerkers/leerkrachten stimuleren actieve betrokkenheid van de kinderen en verrijken het spelen en werken			•	
C3.5	De pedagogisch medewerkers/leerkrachten bevorderen de ontwikkeling van aanpakgedrag (strategieën) bij de kinderen			•	
C3.6	Het gedrag van de pedagogisch medewerkers/leerkrachten met de kinderen is responsief				•
C3.7	De pedagogisch medewerkers/leerkrachten stemmen de activiteiten af op verschillen in de ontwikkeling van de individuele kinderen			•	

Ontwikkeling, begeleiding en zorg		1	2	3	4
<i>Ontwikkeling, begeleiding en zorg binnen de groep</i>					
D1.1	Volgen van de brede ontwikkeling van alle kinderen			•	
D1.2	De begeleiding is planmatig voor: de hele groep, de kleine (tutor)groep en het individuele kind			•	
D1.3	De evaluatie van de aangeboden begeleiding en zorg			•	

Ontwikkeling, begeleiding en zorg		1	2	3	4
D1.4	Specifieke aandacht voor de taalontwikkeling bij begeleiding en zorg			•	
<i>Ontwikkeling, begeleiding en zorg in de bredere zorgketen</i>					
D2.1	De pedagogisch medewerkers/leerkrachten hebben een overzicht van de kinderen die zorg nodig hebben die de voor- resp. vroegschool niet kan leveren, en van de aard van die zorg			•	
D2.2	De pedagogisch medewerkers/leerkrachten zorgen dat kinderen aangemeld worden voor externe zorg wanneer de voor- resp. vroegschool de gewenste zorg niet kan leveren			•	
D2.3	De pedagogisch medewerkers/leerkrachten blijven de ontwikkeling van kinderen met extra zorg bijhouden			•	

Kwaliteitszorg binnen de voor- en de vroegschool		1	2	3	4
E1	Er is vve-coördinatie op de voor- resp. vroegschool			•	
E2	De voor- resp. vroegschool evalueert de kwaliteit van vve regelmatig		•		
E3	De voor- resp. vroegschool evalueren de resultaten van vve			•	
E4	De voor- resp. vroegschool werkt planmatig aan vve-verbetermaatregelen			•	
E5	De voor- resp. vroegschool borgt de kwaliteit van haar vve-educatie			•	
E6	In de kwaliteitszorg van de vroegschool wordt ook specifiek naar vve gekeken		•		

Doorgaande lijn		1	2	3	4
F1	Er is vve-coördinatie tussen de voor- en vroegschool			•	
F2	Er is concreet beleid om zoveel mogelijk kinderen te laten doorstromen naar een vroegschool			•	
F3	De voor- en vroegschool zorgen voor een warme overdracht			•	
F4	Het aanbod van de voor- en vroegschool is op elkaar afgestemd			•	
F5	Het pedagogisch klimaat en het educatief handelen van de voor- en vroegschool is op elkaar afgestemd		•		
F6	De manier om met de ouders om te gaan op de voor- en de vroegschool is op elkaar afgestemd		•		
F7	De interne begeleiding en zorg zijn op de voor- en vroegschool op elkaar afgestemd		•		

Opbrengsten van vve		1	2	3	4
G1	De resultaten worden gemeten conform de gemeentelijke afspraken		•		
G2	De resultaten zijn van voldoende niveau			•	
G3	Verlengde kleuterperiode			•	

Spring, Het Beertje

Conditie		1	2	3	4
A0.1	Er is een recent GGD-rapport beschikbaar			•	
A2	De groepsgrootte voldoet aan de maximumeisen (voorschool)			•	
A3	Pedagogisch medewerker - kind ratio ("dubbele bezetting")			•	
<i>Voldoende vve-tijd</i>					
A4.1	De peuters volgen gedurende voldoende tijd (per week) een vve-programma op de voorschool			•	
<i>Kwaliteit pedagogisch medewerkers</i>					
A5.2	Alle beroepskrachten zijn toereikend gekwalificeerd (opleiding)			•	
A5.3	Alle beroepskrachten spreken voldoende Nederlands			•	
A5.4	Alle beroepskrachten zijn toereikend vve-geschoold			•	
A5.5	Er is een jaarlijks vve-opleidingsplan			•	

Ouders		1	2	3	4
B1	Gericht vve-ouderbeleid			•	
B2	Ouders zijn vooraf adequaat geïnformeerd				•
B3	Intake			•	
B4	Stimuleren om thuis ontwikkelingsstimulerende activiteiten te doen			•	
B5	Participatie in vve-activiteiten in de voorschool/vroegschool				•
B6	Informeren over de ontwikkeling van hun kind				•

Kwaliteit van de uitvoering van vve		1	2	3	4
<i>Kwaliteit van de educatie: het aangeboden programma</i>					
C1.1	Een integraal vve-programma			•	
C1.2	Werken met een doelgerichte planning			•	
C1.3	Het activiteiten aanbod gericht op de taalontwikkeling is voldoende dekkend en geconcretiseerd			•	

Kwaliteit van de uitvoering van vve		1	2	3	4
C1.4	Het aanbod klimt op in moeilijkheidsgraad en er wordt gedifferentieerd			•	
<i>Kwaliteit van de educatie: het pedagogisch klimaat</i>					
C2.1	Het pedagogisch handelen van de pedagogisch medewerkers/leerkrachten is respectvol				•
C2.2	De pedagogisch medewerkers/leerkrachten structureren en hanteren duidelijke pedagogische gedragsgrenzen				•
C2.3	De pedagogisch medewerkers/leerkrachten stimuleren de sociale vaardigheden en de persoonlijke competenties van de kinderen			•	
C2.4	De pedagogisch medewerkers/leerkrachten bevorderen de zelfstandigheid van de kinderen en tonen respect voor de autonomie van het kind				•
C2.5	De inrichting van de ruimte is aantrekkelijk, uitdagend en spel- en taal-uitlokkend				•
<i>Kwaliteit van de educatie: het educatief handelen</i>					
C3.1	Het educatief handelen van beide pedagogisch medewerkers/leerkrachten is goed op elkaar afgestemd			•	
C3.2	Er worden structureel effectieve en gerichte activiteiten voor de taalontwikkeling uitgevoerd			•	
C3.3	De pedagogisch medewerkers/leerkrachten bevorderen de interactie met en tussen kinderen			•	
C3.4	De pedagogisch medewerkers/leerkrachten stimuleren actieve betrokkenheid van de kinderen en verrijken het spelen en werken			•	
C3.5	De pedagogisch medewerkers/leerkrachten bevorderen de ontwikkeling van aanpakgedrag (strategieën) bij de kinderen			•	
C3.6	Het gedrag van de pedagogisch medewerkers/leerkrachten met de kinderen is responsief				•
C3.7	De pedagogisch medewerkers/leerkrachten stemmen de activiteiten af op verschillen in de ontwikkeling van de individuele kinderen			•	

Ontwikkeling, begeleiding en zorg		1	2	3	4
<i>Ontwikkeling, begeleiding en zorg binnen de groep</i>					
D1.1	Volgen van de brede ontwikkeling van alle kinderen			•	
D1.2	De begeleiding is planmatig voor: de hele groep, de kleine (tutor)groep en het individuele kind			•	
D1.3	De evaluatie van de aangeboden begeleiding en zorg			•	
D1.4	Specifieke aandacht voor de taalontwikkeling bij begeleiding en zorg			•	
<i>Ontwikkeling, begeleiding en zorg in de bredere zorgketen</i>					

Ontwikkeling, begeleiding en zorg		1	2	3	4
D2.1	De pedagogisch medewerkers/leerkrachten hebben een overzicht van de kinderen die zorg nodig hebben die de voor- resp. vroegschool niet kan leveren, en van de aard van die zorg			•	
D2.2	De pedagogisch medewerkers/leerkrachten zorgen dat kinderen aangemeld worden voor externe zorg wanneer de voor- resp. vroegschool de gewenste zorg niet kan leveren			•	
D2.3	De pedagogisch medewerkers/leerkrachten blijven de ontwikkeling van kinderen met extra zorg bijhouden			•	

Kwaliteitszorg binnen de voor- en de vroegschool		1	2	3	4
E1	Er is vve-coördinatie op de voor- resp. vroegschool			•	
E2	De voor- resp. vroegschool evalueert de kwaliteit van vve regelmatig			•	
E3	De voor- resp. vroegschool evalueren de resultaten van vve		•		
E4	De voor- resp. vroegschool werkt planmatig aan vve-verbetermaatregelen			•	
E5	De voor- resp. vroegschool borgt de kwaliteit van haar vve-educatie			•	

Doorgaande lijn		1	2	3	4
F1	Er is vve-coördinatie tussen de voor- en vroegschool			•	
F2	Er is concreet beleid om zoveel mogelijk kinderen te laten doorstromen naar een vroegschool			•	
F3	De voor- en vroegschool zorgen voor een warme overdracht			•	
F4	Het aanbod van de voor- en vroegschool is op elkaar afgestemd			•	
F5	Het pedagogisch klimaat en het educatief handelen van de voor- en vroegschool is op elkaar afgestemd		•		
F6	De manier om met de ouders om te gaan op de voor- en de vroegschool is op elkaar afgestemd		•		
F7	De interne begeleiding en zorg zijn op de voor- en vroegschool op elkaar afgestemd		•		